

PÉCSI Dohánygyár

XIX. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1992. FEBRUÁR

A B. A. T. Co. vezetőinek látogatása Pécsett

Egy nap a Dohánygyárban

A felvételen balról jobbra: D. S. Watterton, Jennings, J. Rembizewski és O. Grasbeek urak

A leendő tulajdonos, a B. A. T. Co. (London) néhány magas rangú vezetője tett látogatást vállalatunknál január 17-én.

Mr. Bramley, az elnök első alkalommal járt Pécsett, úgyszintén Mr. J. Rembizewski igazgató és Mr. O. Grasbeek pénzügyi tanácsadó is. Régi ismerősként üdvözölhettük Mr. D. S. Wattertont, aki a privatizációs tárgyalásokat vezette angol részről. A delegáció tagja volt még Mr. N. Cannar jogi tanácsadó, aki a B. A. T./ÁVÜ szerződések kidolgozásában vett részt.

A látogatók rövid belvárosi városnézés után érkeztek a gyárba. Vendégeink megtekintették a termelést és a szociális létesítményeket. Ezt követően rövid találkozás keretében megismerkedtek a Pécsi Dohánygyár Kft. (jelenlegi és jövőbeni?!) vezetőivel. A közös ebédet a vállalati ebédlőben fogyasztották el a vendégek és vendéglátók.

A délután rövid, hivatalos megbeszélésekkel telt el, majd vendégeink 4 óra előtt a repülőtérre hajtottak, és Budapestre repültek, ahonnan a cég különgéppel visszatértek Londonba.

Simon Éva

Bramley úr ismerkedik a gyárban folyó munkával

Mi van mögötte?

A B. A. T. nagycsalád

Konferencia Kuala Lumpurban

Könnyen felidézhetjük a B. A. T. bemutatkozásokat, amelyek során visszatérő téma volt a B. A. T. „nagycsalád” kifejezés. Mit is jelent ez a B. A. T. vállalatoknak?

Ennek egy jellegzetes példája az a továbbképző munkacsoport, amelyet 1992. január 13–15. között rendezett meg a B. A. T. távolkeleti vállalatai „public affairs” menedzserei számára. A „public affairs” kifejezés a vállalatok külső arculatának, a gazdasági-politikai környezetben elfoglalt, illetve kiharcolt helyének menedzselését jelenti. Világszerte növekszik és erősödik a cigarettagyártókkal szemben táplált ellenérzés, sokasodnak azok a vádak, amelyek az egészség megkárosításával vádolják az iparágat. Erre megfelelő módon fel kell készülni, menedzsereknek és az iparban dolgozó minden személynek egyaránt.

Professzionális szinten

A háromnapos továbbképzési munkacsoport vendéglátója a Malaysian Tobacco Company Bhd. volt, amelynek igazgatója, Paul Viner és public affairs menedzsere, Dahlan A. Rahman professzionális szinten megrendezett konferenciát biztosított a résztvevők számára Malaysia fővárosában, Kuala Lumpurban. A szakmai irányítást David Bacon és Sharon Boyse, a londoni B. A. T. Millbank munkatársai, valamint John Rupp, a B. A. T. Hongkong munkatársa nyújtotta. A 32 fős meleg ellenére a munka zavartalanul folyhatott a légkondicionált konferenciatermekben. A résztvevők a Távol-Kelet B. A. T. vállalatainak public affairs menedzserei voltak: így képviseltette magát Hongkong, Új-Zéland, Ausztrália, Indonézia, Szingapúr, Malaysia és meghívott résztvevőként Magyarország is.

A délelőtti szekcióülések reggel fél kilenctől egy óráig, a délutáni ülések pedig

kettőtől hat óráig tartottak. Ez idő alatt szimulált tv- és rádiófelvételek készültek ellentmondásos témák kapcsán készített riportok formájában, amely felvételeket aztán a szakemberek irányításával újra levetítettünk, elemeztünk tartalmi és formai szempontok alapján. Vitaüléseken ismerkedhettünk meg a dohányzásra, a passzív dohányzásra, a levegőszennyeződésre, a légúti, keringési és rákos megbetegedésekre vonatkozó legújabb tudományos eredményekkel, valamint ezeknek az ipar álláspontjaival történő egyeztetésével. Hasznos és fontos információkat kaphattunk bizonyos jogi esettanulmányok ismertetéséből, hiszen a világ sok országában ilyen eseményekkel is szembe kell a dohányiparnak néznie.

Beszélni és viselkedni

Egy egzotikus országban tett látogatás természetesen olyan szempontból is izgatja az odalátogatót, hogy milyen is az adott ország, hogyan élnek ott az emberek, milyen az életszínvonal, milyen az etnikai összetételük.

Malaysia 1955 óta független köztársaság, jelenleg a negyedik kormányfő vezeti a parlamentáris rendszerben működő országot.

Az ország gazdasági fejlődési üteme évi 8%. A lakosság 60%-a maláj, 30%-a kínai, 7%-a indiai és 3%-a európai. A hivatalos vallás az iszlám és a hivatalos nyelv a maláj, de szabad vallás- és nyelvgyakorlást élveznek a más vallásúak (buddhisták, keresztények stb.), valamint a más nyelvűek is (kínaiak, hinduk stb.). Az újságok nyelve — talán nem teljesen meglepő módon — az angol. Ugyanez mondható el a B. A. T. „nagycsalád”-ról is. „When in Roma, do (or speak) as the Romans do”. Ez a mondás magyarul azt az iratlan nemzetközi szabályt fogalmazza meg, hogy az ember viselkedjék úgy és beszéljen azon a nyelven, ahogy a fogadó ország lakosai.

Komlósi László

IIASA-Shiba-díj

Az Átfogó Minőségvezetési Rendszerrel (ÁMR) több alkalommal is foglalkoztunk a vállalati lapban. Talán visszaemlékezünk arra, hogy az Ipari Minisztérium, valamint a Nemzetközi Alkalmazott Rendszerelemzési Intézet (IIASA), illetve ez utóbbinak japán szakértője, dr. Shoji Shiba professzor 1987-ben megállapodott abban, hogy Magyarországon megkezdik a Total Quality Management (AMR) elterjesztését az ipari vállalatok minőségi szintjének emelése érdekében.

Shiba professzor a tiszteletdíjából alapítványt tett a minőségfejlesztésben kiváló eredményeket elérő vállalatok, munkacsoportok, egyének munkájának elismerésére. A kitüntetést elismerés az IIASA-Shiba-díj elnevezést kapta. A díj ünnepélyes átadására azóta már harmadik esetben került sor. 1991. decemberében Botos Balázs államtitkár-helyettes adta át az IIASA-Shiba-díjat azoknak, akiket a pályázók közül — a kiküldött zsűri javaslata alapján — az IIASA-Shiba-díj Kuratóriuma kitüntetett.

1991-ben IIASA-Shiba-díjat kapott a vállalati kategóriában:

a KÖBÁL Kőbányai Könnyűfémű Kft., Budapest

a FERROBETON Dunaújvárosi Beton- és Vasbetonelem-gyártó Vállalat;

a munkacsoport kategóriában:

az OLYMPOS Gyümölcslellátó Kft., Kecskemét,

az MGM Debrecen egy-egy csoportja.

A kitüntetettek oklevélben, az IIASA-Shiba-díj plakettjében, illetőleg pénzjutalomban részesültek.

A vállalati kategóriában nyertes KÖBÁL Kőbányai Könnyűfémű Kft.-nek örömmel gratulálunk, annál is inkább, mivel több évtizedes múltat tekint vissza kapcsolatunk a csomagolási anyagok, nevezetesen az alufólia (ezüst, arany színű) beszerzése terén. Eddig is fontos volt, de a jövőben még inkább az lesz, hogy szállítóp partnereink megbízhatóak, termékeik minőséggarantáltak legyenek. Szeretnénk nem csalatozni e neves díjjal kitüntetett szállítóknak, valamint a Kecskeméti Gyár-egység hozzánk folyamatosan eljutó termékeinek minőségében!

Dr. Kiss Elemémé

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bernáth Erika

Kiadja az AS-B Kft. Baranya Megyei Irodája

Felelős kiadó: az irodavezető.

Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft

Készült a Temporg Kiszövetkezett nyomdájában

Felelős vezető: dr. Kállai Sándor

A betegszabadságról

Az Országgyűlés a betegszabadságra vonatkozó 1991. évi XCII. törvényt a társadalombiztosítás pénzügyi egyensúlyának biztosítása érdekében hozta meg (mondja ki a tv. preambuluma). Eszerint a dolgozókat 1992. január elsejétől kezdődő megbetegedések, illetve keresőképtelenség esetén évi 10 munkanap betegszabadság illeti meg.

A dolgozó keresőképtelenségét — a keresőképesség orvosi elbírálásáról szóló rendelkezésnek megfelelően — a kezelőorvos igazolja, azaz táppénzes papírt állít ki. Az üzemi baleset és a gyermektáppénz kivételével addig nem fizethető táppénz, amíg a betegszabadság kiadásra nem került. A 10 nap betegszabadságból 3 nap orvosi igazolás (azaz táppénzes papír) nélkül is igénybe vehető. Ezt a lehetőséget azonban évente csak egy alkalommal lehet igénybe venni. Így 1, 2 vagy 3 nap lehet az igazolás nélküli betegszabadság időtartama (nem lehet például: két alkalommal egy-egy napot igénybe venni). Ezt a 3 napot — mivel szabadsághoz hasonlóan funkcionál — a szabadságos katonokon kell nyilvántartani. Igénybevétele és bizonylatolása hasonlóan történik, mint a szabadságnak, annyi eltéréssel, hogy míg a szabadságot előre kell kérni, addig a betegszabadság igénybevétele annak első napja leteltéig kell bejelenteni. Az igazolás nélkül igénybe vehető 3 nap azonban nem kezelhető teljesen külön, az az igazolni köteles 7 nappal egységes egészet alkot.

Egy példával illusztrálva: ha a dolgozó meg nem vette igénybe az igazolás nélkül

kivehető betegszabadságot, viszont 8 nap keresőképtelenséget igazolt a kezelőorvosa, akkor az SZTK ügyintéző értesítése alapján a szabadságos katonon nyilvántartott 3 napból csak két nap lesz már igazolás nélkül kivehető.

A betegszabadság időtartamára a dolgozó részére átlagkeresetének legalább 75%-a jár. A táppénzzel szemben csak munkanapokra. A betegszabadság idejére fizetett térítés bérként viselkedik, így az adón túl a nyugdíjjáruék, a munkavállalói járulékok, valamint a szakszervezeti díj is levonásra kerül a táppénzzel szemben. Felmerül a kérdés — a plusz levonások halatán —, hogy a dolgozók zsebet mennyire érinti ez hátrányosan. Az előzetesen végzett számítások alapján úgy tűnik, a táppénzes és a betegszabadságra eső kifizetések közel egy szinten mozognak. Ennek oka, hogy míg a táppénzes kifizetések az előző 12 hónapban kifizetett bérek átlaga alapján történnek, addig a betegszabadságnál az előző 3 havi átlagkeresetet kell figyelembe venni, és a plusz levonásokat a bérfejlesztés mértéke kompenzálja.

A fentiekkel kapcsolatosan az alábbi „végrehajtási utasítás” került kiadásra: „A dolgozó köteles munkahelyén bejelenteni,

ha gyermekápolási vagy üzemi baleseti táppénzen van, kivételt képez az a dolgozó, aki vidéki, és ezt telefonon nem tudja bejelenteni. A betegszabadságot a szabadságos katonon kell nyilvántartani külön megjelöléssel, az alábbiak szerint: az SZTK ügyintéző 1992. január 1. napjától visszamenőleg az osztályoknak feladja külön formanyomtatványon név szerint, hogy kik és milyen időszakban vették vagy merítették ki a betegszabadságot. Ezen igazolások alapján, melyeket havonta az SZTK-ügyintéző a tp.-szelvények alapján állít ki, a szabadságos katonra külön megjelöléssel fel kell vezetni és nyilván kell tartani.

A háromnapos betegszabadságot külön kell kitölteni és két példányban kell a bérelszámolási osztályra leadni egy külön formanyomtatványon, amit utólag tölt ki és igazol le a közvetlen munkahelyi vezető. A napi statisztikai jelentésben a betegszabadságot elkülönítve, külön rubrikába kell lejelenteni.”

A betegszabadság nyilvántartására vonatkozóan a munkahelyi vezetőnek az e körlevél mellékletét képező nyilvántartást kell vezetniük.

Szóts Rózsa

A közérdekű bejelentésekről

Minden évben vissza szoktunk tekinteni az elmúlt évre abból a szempontból is, hogy vajon termékeinkkel kapcsolatban érkezett-e a fogyasztók részéről reklamáció. Ez azért is fontos, mert ha a fogyasztó jelentkezik a reklamációjával, ez egy közvetlen visszajelzés arról, hogy milyennek minősítik a terméket.

1991. évben összesen 17 ilyen levél érkezett, amely az általunk legyártott cigarettamennyiséget tekintve nem mondható magas számnak, és ha még azt is hozzátesszük, hogy ezek között két olyan levél is volt, amelynek írója téves információ alapján azt gondolta, sorsjátékot indított a Pécsi Dohánygyár, ezért összegyűjtött fejszárókat, akkor ha elégedettségre nincs is okunk, a helyzet nem mondható veszélyesnek. Továbbra is jellemző a fogyasztói reklamációkra, hogy döntő többségük mellé nem küldik el a kifogásolt termék dobozát vagy belőle cigarettát, így nagyon nehéz következtetni arra, hogy a felpanaszolt minőségi hiányosság, dohánykihullás, csomagokból hiány, hol keletkezett, illetve kit terhel a személyes fe-

lősség a gyártás folyamatában. Ennek következtében a fogyasztók által beküldött reklamációért személyes felelősséget megállapítani nem állt módunkban.

Az elmúlt években feltűnő volt a korábbi évekhez viszonyítva azoknak a panaszoknak a száma, ahol azt kifogásolták a fogyasztók, hogy a zsebsomagban kevesebb cigarettát van az előírtnál. Néhányan — és ezt talán érdemes megfontolni — arra panaszkodtak, hogy az általuk megszokott Sopianae cigaretta íze megváltozott. Természetesen tudjuk, hogy az elmúlt évben a dohányokkal meglevő probléma igen sok mindent befolyásolhatott, de mindenképpen arra kell törekednünk, hogy a fogyasztó az általa megszokott ízelet folyamatosan és egyenletesen érzékelje, hiszen nyilván az motiválja a cigarettafajta kiválasztásában, illetve abban, hogy az általa már megszokott terméket vásárolja továbbra is.

Egy-két esetben a nagyméretű kocsánytartalomra volt panasz, amelynek azért kell jelentőséget tulajdonítanunk, mert szinte kivétel nélkül a magasabb ár-

fekvésbe tartozó termékeinknél, pl. Nívónál, Sopianae 100-nál fordult elő.

Ezeknek a közérdekű bejelentéseknek a kivizsgálására mindig nagy gondot fordítanak a kijelölt illetékesek, gondosan ügyelve arra, hogy a fogyasztó megfelelő időben kapjon elfogadható választ a bejelentésére. A fogyasztóknak tartozunk azzal a megbecsüléssel, hogy panaszuk ne pusztába kiáltott szó legyen, és arra ne csak egy összekapkodott válasz menjen. Általában néhány csomagot is küldünk a kifogásolt termékből, hogy némileg kompenzálhassuk a fogyasztót a termék nem megfelelő minősége által okozott bosszúságot.

Befejezésül csak annyit, hogy változatlanul kiemelten kell kezelni a minőség kérdését, hiszen a gyár hosszú távú tervei- ben is a megfelelő mennyiségű és minőségű cigarettatermék előállítását a fő cél, és a megfelelő minőség garancia arra, hogy továbbra is a fogyasztó a mi termékeinket választja vásárlásai során.

S. E.

* FARSANG *

Akkor hát, kezdődjék!

Mert már folyik, patakban. A farsang. Vagy népiesen: far-schang. Felsőbb körökben más. Mint minden. Ott: fars-song. De az már testbeszéd! Beszélni meg csak az beszéljen, akinek van mit. Mondani! IS! Ilyenkor lopni is szabad. Sőt! Csak úgy sándorgyurisan! Egy embertől lopni: plágium! Sőt: büntetés, csíhi-puhi és náspáng! De kettőtől? Az más! Az már tudományos munka, úgynevezett kutatás. Tehát már folyik, csordogál, zúdul. Tart vízkereszttől húsåremelő keddig. Meddig? Így lesznek marxistákból kapitalista menedzserek! De hagyjuk! Vagy ne?

Elő a régi álarcokkal, hölgyek, urak és ti, ott a kettő között! Az álarcokat le kell porolni. Mindet! Van, akinek csak az van! Arca nincs. Arcatlan. Á! Esetleg áll, de az már múlt idő! Harminckét álarc volt! Egykor dicsőség. És most? Most büfé kell, kaviár és lencse, tökfőzelék feltéttel. Feltét feltétlenül! Ajánlat: füstölt marhanyelv! Kiváló! Ne a sajátunk kopjon! Van, aki hármalt vett! És mindennap bemutatja. Mert neki van! Bőr az álarcán, jó vastag!

Folyjon hát a karnevál! Meg a csapolt sör! Mert mondom, a büfé kiváló! Ez a lényeg! Most! És holnap? Van itt minden, mi szem-szájat ingerel! Ami hizlal, az mérge! Drága! De kaphatók itt lapátok is! Ila a régi már elhasználódott! Mert sokan használják! Évek óta, eredményesen. Lapátolják a levegőt! Sőt! Premizálva, nyugodtan. És most még a marhanyelv! De állítólag nagyobb lapátot kapnak! Remélem! Azért, hogy rákerüljenek! Most marha vagy, vagy optimista? Nem! Farsangolok, bele a jövőbe.

Egy dolog azért vigasztal, és hitet ad. Egyszer már győztünk! Hat-háromra!

Horváth István

Szilánkok

Mi a legjobb foglalkozás a világon?

— Pápának lenni. Akkor csak halála után találkozik az ember a főnökével!

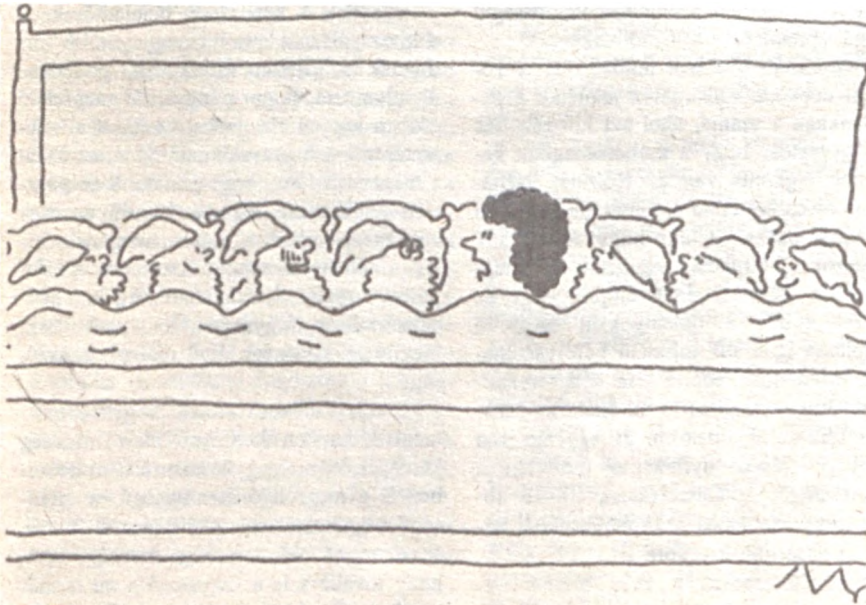
Két macska beszélget a háztetőn.

- Te mit szeretnél karácsonyra?
- Én? Egy csomó kismacskát. Hát te?
- Én is legalább hat édes kiscicát.

Ekkor feltűnik a hátuk mögött egy megtermett, nyalka kandúr:
— Na, lányok, akkor mondjuk azt, hogy megjött a Téliapó!

Munkatársnőinknek: egyszerű délutáni maszk, mosogatáshoz

Hófehérke panasza: — Hét Sopiajáné! Sehol egy kemény szivar...

Győzött a B. A. T.!

* F A R S A N G *

A B. A. T. ajándéka...

...egy kissé szigorúbb ellenőrzés...

Szilánkok

Odaint a vendég a pincéért:

— Hozzon, kérem, egy jól átsütött csirkemellet.

— Rendben, uram. Krumplival tetszik parancsolni?

— Naná, majd melltartóval!

A mama félrehívja tizennégy éves lányát:

— Judy, szeretnék veled a szexuális problémákról beszélgetni!

— Oké, mama! Mesélj el mindent, hátha tudok tanácsot adni!

A férfi faggatja az orvostól hazatérő feleségét:

— Mit mondott a doktor, szívem?

— Azt javasolja, hogy mozogjak sokat, főleg magaslati levegőn.

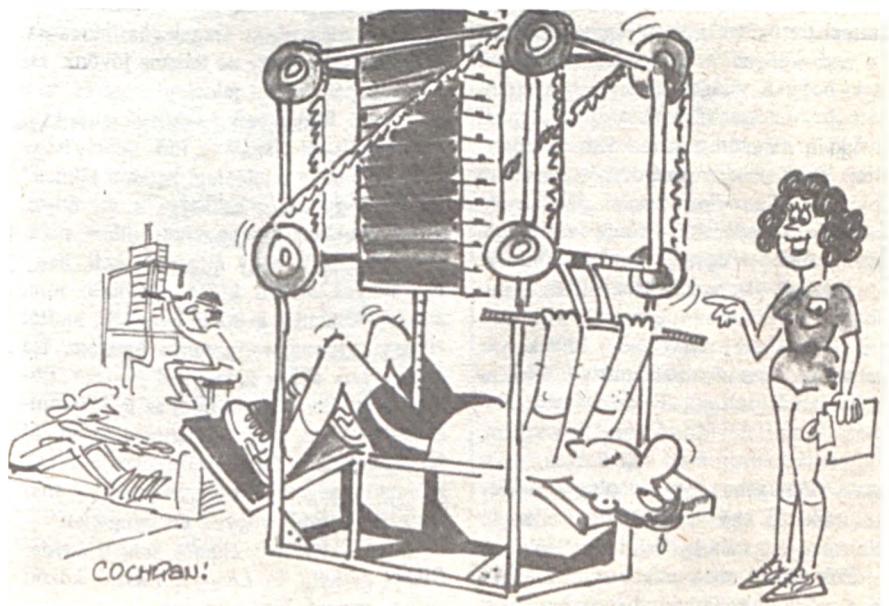
— Nagyszerű! Akkor szombaton feltétlenül takarítsd ki a padlást!

Kopogtatnak a mennyország kapuján. Szent Péter kikiált:

— Na, mi az?

— Nem mi az, hanem: ki az, fiacskám!

— Atyaúristen! Megint egy tanárnő!

Drágám! Azt hiszem, az egyik rúd nincs a helyén!

Keresetlen szavak

Baráti társaságban itt is, ott is hallottam heves szóváltásokat a Kónya–Pető vitáról. Nem értettem az indulatosságot, hisz olyan emberek is indulatba jöttek, akiket szerény, csendes embereknek ismertem addig. Aztán egyik nap bemondták: műsorváltozás lesz a televízióban, megismétlik a vitát. Elhatároztam, megnézem, bár ne tettem volna. Lehet, hogy ha nem látom, „hülyén” halok meg, de hogy boldogabban, mint így, az biztos.

Nem szállnék perbe a Zétényi–Takács-féle törvénnyel jogi szempontból, bár én is jogász volnék és lenne néhány ellenvetésem a jogi alapelvek szemszögéből is. Pusztán erkölcsi-etikai megfontolások vezetnek, mikor szembeszállok azzal a hangulattal és légkörrrel, ami a „vitát” körüllegte. Ettől a ponttól kezdve Kónya úrhoz lenne néhány keresetlen szavam, azzal együtt is, hogy bár olvastam az életrajzából részleteket, emlékszem még a rendszerváltás előtti nyilatkozataira, de tisztelt Kónya úr, engem nem érdekel sem az ön, sem más múltja, azt mindenkinek saját magával kell rendeznie. Erre nagyon régen kitaláltak egy eszközt, amit úgy hívnak: tükkör. Szabad belenézni. Nem kíváncsi vagyok, hogy egyszer a Harmadik típusú találkozások című Déri-műsorban meséljen arról, hogy miként pergett le ön előtt az élete a „halál másodperceiben”, de jelenlegi tettei és szavai biztos nem a kellemes töredék-másodpercek közé tartoznának. Persze ha feltételezem, hogy igaz, amit a „visszajöttek” mesélnek erről, mármint, hogy realisan látták önmagukat ebben az állapotban.

Mi is okozta a döbbenetet s a sokkhatást bennem? Megpróbálom pontokba szedve leírni, bár nem lesz könnyű, mert Kónya úrnak sikerült belőlem is kihozni a legrosszabb éncemet. Ha ez siker, akkor hajrá, MDF! Bele a lelki gödörbe!

1. Az MDF-vezetés és a kormány is zömmel történésekből és jogászokból áll. Tán nem kellene eltitkolni azon egyszerű tényt, hogy a világtörténelem egy szempontból országokként azonos dolgokat produkált, mégpedig forradalom — forradalmi megtorlás a megdöntött hatalom képviselői ellen. Forradalom leverése — megtorlás a forradalom résztvevői ellen. Egyszer fenn — egyszer lenn — libikóka — ja, uram, ilyen a történelem és a politika!

2. Kónya úr a fasizmusra hivatkozott és a nürnbergi perre. Szeretném felhívni a figyelmét két dologra. Fasizmus volt Németországon kívül Spanyolországban, Olaszországban és még sok helyen, a fasizmus önmagában egy ideológia, amely ha eluralkodik egy társadalom, borzasztó cselekedeteket vált ki. Nürnbergben nem az ideológiájuk miatt álltak a náci bűnösök a vádlottak padján, hanem *népirtás* vádjával. Egyébként kikérem magamnak,

hogy kijelentsék: eddigi 34 évemet fasizmusban éltem le. Egy egypárturalmi — monolit államhatalomban éltem, annak kezei és korlátai között. Számomra nyilvánvalóak voltak a játékszabályok, tudtam, hogy csak sokszoros erőfeszítéssel lehet belőlem valaki vagy valami. Azt kellett eldöntennem, hogy megalkuszom vagy megalkuvás nélkül tízszer annyit dolgozva négyszer-ötször annyi idő alatt érek célba. Én az utóbbit választottam. De nem haragszom azokra sem, akik a rövidebb és könnyebb utat választották. Vagy a kettő között: egy kis keménység — büntetés — vezeklés gyanánt egy kis megalkuvás — előléptetés, és így tovább. Bizonyára mindenki tudja, kikre gondolok.

3. Nagyon kérem a jelenlegi MDF-vezetést, ne vindikálja magának azt a jogot, hogy az én fejemben rendet és tisztaságot teremtsen. A moraliitásom is rendben van. Én nem attól fogok megtisztulni, ha néhány száz embert sárba taposnak a nyilvánosság előtt, a szemem láttára. Hogy ettől megkönnyebbülnek-e azok, akiket fizikai sérelem is ért 56 után (itt leegyszerűsíttem csak erre az eseményre a dolgokat), azt nem tudom, de hogy az események megtörténte után majd nekik is szembe kell nézniük önmagukkal, ebben biztos vagyok.

4. Én — igenis, nemzedéktársaim nevében is — kérem, hogy nekünk ne csak múltunk, hanem jövőnk is lehessen. Nem vagyunk még olyan öregek (harmincasok, negyvenesek), hogy ne lehetne jövőnk. De ha még pár évig a jelenlegi vezetés csak a múlttal foglalkozik, akkor felettünk is menthetetlenül elszáll az idő. Lehet, hogy pont ez a célja a jelenlegi hatalmi elitnek? Lehet, hogy nincs szüksége a mi 60-as, 70-es években összegyűjtött titkos tudásunkra? Lehet, hogy már nem kell, hogy ezt hangos szóval ki is mondjuk, mint ahogy megtettük a 80-as években, amittől elkezdett recsegní-ropogni a hatalom. Ha ez így van, akkor tudomásul veszem. Ebben az esetben viszont ettől az új hatalomtól is elvárom, hogy ismertesse az új játékszabályokat. Bár viselkedésmódjukkal, kioktató hangnemű nyilatkozataikkal már utalnak rá. Ettől vagyok én nyugtalan.

A vita utáni beszélgetés *Schlett István, Bihari Mihály és Lengyel László* között pedig megerősített cme nyugtalanságomban. Bihari Mihály tanárom volt az „át-

kosban”. 75-ben, majd 78 és 80 között tanított a jogi egyetemen állam- és jogelmélet fedőnév alatt politológiát, mivel az csak a 80-as évek második felében lett hivatalosan is tudomány. Bátor, nyílt embernek ismertem és becsültem őt. Aki foglalkozik politikával, ismeri a pártból való kizárásának a történetét. Ebben a beszélgetésben éreztem a szemeiből südő indulatot és közben hallottam megfontolt hangját, mellyel nyugalomra intett.

Igen, ez nekem is szólt, a volt tanítványnak, engem is féltett. Hatására le is csillapodtam és meg sem írom ezt a cikket, ha másnap nem szólítanak fel a rádió reggel 6 órás híreiben feljelentésre, felsorolva, hogy milyen ügyekben várják a segítségét. Talán még ezt is lenyelem, ha a miniszterelnök úr egyik televíziós interjújában újfent ki nem oktat engem és a magyar népet, hogy *miről mit kell gondolkodni*, hogyan kell látnunk bizonyos dolgokat!

Tézsé

Tallózás a szakirodalomban

Sötét levelű, természetes úton szárított dohányok (dark air cured)

Általában ebből a típusból évente 190–200 ezer tonnára van szükség. Ennek megfelelően 1990-ben is 205 ezer tonnát termesztettek. Növekedésre nem számíthatunk ennél a típusnál.

Sötét levelű, természetes úton és napon szárított dohányok (dark air and sun cured)

A legkevesebbet termesztettek 1986-ban, de azóta minden évben növekedett a termelt mennyiség. Általában 1000–1200 ezer tonna az igény ebből a dohányból.

A főbb fajtacsoportok részesedési arányát vizsgálva megállapítható, hogy a Virginia dohányok részesedése 1973-ban 31,3% volt, és ez 1990-re 58,1%-ra nőtt, vagyis 26,8%-kal lett nagyobb. A növekedés ütemét tekintve megállapítható, hogy 1987-ben a részesedési arány kismértékben csökkent, a következő 1988. és 1989. években az arány tovább növekedett. A részarány csökkenése miatt hiány jelentkezett a világpiacon ebből a fajtaból. A Burley dohány részesedése 1973. évhez viszonyítva kissé csökkent, de még az utóbbi években is 9,7–10,4% között mozgott ez az arány. Érdekes megfigyelni a keleti dohányok részesedésének fokozatos csökkenését. Az 1973. évi eredményhez viszonyítva 21,9%-ról 1990-ben 11,3%-ra csökkent a részesedési arány.

SPORT

A Fortuna célja: a 6. hely

Meghívás London polgármesterétől

Minden eddiginél keményebb munka mellett készül gyárunk női csapata az ideai feladatokra. A megemelt edzésszám mellett a tavalyinál 50%-kal nagyobb edzésmunkát végeznek a lányok. Figyelembe véve azt a tényt, hogy a csapat átlagéletkora 17 év lett, és korban még minden tekintetben fejlődőképes a szervezet, optimisták lehetünk, hogy e sok munka meghozza gyümölcsét. Heti két alkalommal tomaterebben erő- és állóképesség-fejlesztés folyik, míg a többi napokon — a mostoha pályaviszonyok ellenére — technikai-taktikai feladatok gyakorlása a feladat. A felkészülés alatt több edzőmérkőzés van tervben a csapat összeszoktatása és a gyakorolt taktikai variációk kipróbálása miatt. Az idei év célkitűzése egy olyan gárda kialakítása, amely hosszú távon együtt marad és képes legyen az újbóli előrelépésre.

Az őszi gyengébb szereplés után tavasszal több pont megszerzése a cél, ami megnyilvánulhat a 6. helyben. A csapat 1990-ben 10., 1991-ben 8. volt, így 1992-en a 6. hely a cél, ami szép dolog lenne és bizonyítaná, hogy minden évben előrelépünk.

Jelenleg 28 fős a keret, melybe vizsztatért szülés után *Katona*. Reméljük, *Ferencz* is felépül sérüléséből. Orvosi tanácsra *Sorosits* abbahagyta a futballt. Nemzetközi mérkőzéseink is lesznek: májusban egy zürichi csapat edzőtáborozik

Magyarországon, velük játszunk három mérkőzést, míg májusban 32 csapat részvételével nagyszabású tornán vesz részt a csapat Németországban. Kellems meglepetés volt London polgármesterének meghívása a 92-es londoni női futballfesztiválra, melynek koordinálása most van folyamatban. Szeretnénk ezeken a tornákon jól szerepelni és olyan kupákkal hazatérni, mint 1991-ben.

Örömmel újságholhatom, hogy a csapattal szemmel kitűnő, és mindenki maximálisan dolgozik, hogy beférjen a csapatba, illetve a tornákra utazó keretbe. Három év tapasztalata alapján elmondható, hogy ilyen jó kollektíva még nem volt a Fortunánál. Új igazolás lesz *Faragó* és *Bajor* Ajkáról, amennyiben találunk maguknak munkalehetőséget Pécsen. Amennyiben nem, úgy sajnos le kell mondanunk róluk. A legjobb igazolás a mostanra beérő fiatalok: *Arnol*, *Szittár*, *Berki*, *Előd* és *Erdei*, akik 15 évesek és nagyon tehetségesek.

A női foci népszerűsítése érdekében megállapodást kötöttünk a PMSC-vel és szezononként két mérkőzésünk előmérkőzés lesz. Nagyon jó kapcsolatot alakítottunk ki a város másik NB I-es csapatával, a PMSC női kézilabdázóival, ami módszerintelligens kedvező hatású lesz. Reméljük, hogy a most elvégzett rengeteg munka az eredményekben is tükröződni fog, s várjuk a szurkolókat a tavaszi bajnoki mérkőzéseinken.

A tavaszi mérkőzéseink a következők:

1992. március 14.	Femina-Fortuna	Budapest	11.00 óra
1992. március 22.	Debrecen-Fortuna	Debrecen	10.00 óra
1992. április 11.	Fortuna-Szolnok	Pécs	11.00 óra
1992. április 26.	Eger-Fortuna	Eger	10.00 óra
1992. április 28.	Fortuna-Zürich	Pécs	16.00 óra
1992. április 30.	Fortuna-Zürich	Pécs	16.00 óra
1992. május 2.	Fortuna-László II.	Pécs	11.00 óra
1992. május 10.	Szeged-Fortuna	Szeged	10.00 óra
1992. május 23.	Bp. Írisz SC-Fortuna	Pécs	15.00 óra
1992. június 13.	Fortuna-László I.	Pécs	11.30 óra
1992. június 20.	Fortuna-Renova	Pécs	16.00 óra

Hunyadi Tibor

A jövő a teljes biztonságáig A tűzortól a számítógépig

A dohánygyár e század elején kezdte meg működését. A létesítmény korának megfelelően a legújabb építési technológiával készült. (Érdekességképpen megjegyzem, hogy vasbeton tartóoszlopokat itt alkalmaztak először.) A gyárnak a dohányiparon belül speciális funkciója volt, mivel a termesztési, valamint a kiképzési ágazatok által előállított nyersanyagokat készárúvá dolgozta fel. E kezdeti időkben technikai felszerelés a tűzvédelemben szinte nem is volt. A technikai hiányosságokat emberanyaggal pótolták. Az évek során fennmaradt dokumentumokból kiderül, hogy nagy létszámú tűzör látta el a védelem feladatát. A történeti töredékekből az is kiűnik, hogy a tűzvédelem soha nem volt elhanyagolt tényező a vezetés számára. Példaként álljon itt a gyár megalapítását, illetve használatba vétele alkalmával felvett jegyzőkönyv egy mondata:

„A Magyar Királyi Dohányjövédék Központi Igazgatósága 2970/1912. III. ü. o. március 4. sz. utasításában elrendeli, hogy a Pécsi Dohánygyárban 12 fő tűz-ört kell felállítani heti 12 korona fizetéssel.”

Hogy ez a 12 koronás heti fizetés sok volt-e vagy kevés, annak biztonságául elmondom, hogy annak idején a kvalifikált szakmunkásoknak (műszerész, asztalos, kőműves stb.) heti 16–20 korona fizetése volt. Példánkból kiűnik, hogy a tűzország keresete megfelelt egy jó átlagfizetésnek. A két világháború közötti időszakra is a viszonylag szűk technikai háttér volt a jellemző.

1948-ban aztán meggyorsul a fejlődés. Két víztározó medence épül a gyár területén. Később kismotorfecskeket vásárolnak. Altalaji tűzcsapok létesülnek a területen, és megépül egy tűzoltószertár is. Ehhez járult személyi oldalként, hogy megemelték a jól képzett és jól fizetett tűzörök létszámát. Ez az állapot szinte napjainkig nyomon kísérhető. Azt is elmondhatjuk, hogy a tűzörök mai utódai, a tűzoltók, jól képzett és jól fizetett rétegét képezik a gyári dolgozók kollektívájának. Ami pedig a technikai oldalt illeti — az szédületes jövőt sejtet. Úgynevezett intelligens beépített tűzjelző rendszer fogja a nap minden másodpercében ügyelni a teret. A számítógép-vezérlésű hő- és füstérzékelők (530 ilyen érzékelőfej lesz) megbízhatóan őrködnek majd a termelés és a tárolás valamennyi objektumában. A biztonsági szakember feladata csupán annyi lesz, hogy alkalmasszerűen meggyőződjön a rendszer tökéletes működéséről. Ilyen berendezések mellett globális tüzek kialakulása teljességgel kizártnak tekinthető. Nos, ilyen a fejlődés iránya szűk egy évszázad alatt gyárunkban.

G. S.

Farsangi asztalra

A farsang a vidámság, a jókedv, a „lazítás” jegyében telik. Ha rászánjuk magunkat egy házi, baráti farsangolásra, lepjük meg vendégeinket nem hagyományos étkekkel, hisz ilyenkor a kínálásban is farsangolhatunk.

Hideg töltött gombafejek

Hozzávalók: 10 fej kb. 3–4 cm átmérőjű gomba, 3 doboz tyúkmájkrém, 15 dkg Rama margarin, 1 citrom, 5 adag franciasaláta, 3 dl tartármártás, 10 dkg aszpic, fél csomó hónapos retek, só, őrölt bors, mustár, metélőhagyma ízlés szerint

A kiválógatott szép, egyforma gombafejekről eltávolítjuk a szárazakat (ezt gombás tojás vagy leves készítéséhez felhasználhatjuk.) A több vízben alaposan megmosott és megisztított gombafejeket enyhén sós-citromos vízben puhára főzzük.

Közben elkészítjük a töltelék: egy kisebb tálban a tyúkmájkrémet a margarinnal, mustárral, a finomra vágott metélőhagymával simára keverjük, majd sóval, borssal (esetleg egy kávéskanálnyi brandyvel) ízesítjük. Ezután nyomózsákból csillagcsővel egyenletesen elosztva betöltjük a leszűrt és kihűlt gombafejekbe. Végül franciasaláta-alapzatra állítjuk sorba — nem túl szorosan — a töltött gombafejeket. Apró cikkekre vágott retekkel díszítjük, és tálalásig hűtőszekrényben tartjuk. Apró kockára vágott aszpicokkal körbeszórjuk a gombafejeket és tartármártást adunk mellé. A gombafejeket esetenként tölthetjük más krémekkel is. Pl. gombapép, sonkakrém.

Sajttorta

Hozzávalók (8 adag): 30 dkg Hóvirág sajt, 30 dkg Karaván füstölt sajt, 4 tubus tejszínes sajtkrém, 4 tubus tejszínes paprikás (esetleg csípős) sajtkrém, 2 alma, 10 dkg dió, 1 csomó újhagyma, 15 szem olajbogyó, 20 dkg körözött

A sajtokat keresztiben kb. 1 cm vastag lapokra felvágjuk. A füstölt sajtból két lapot szorosan egymás végébe helyezünk és a sima tejszínes sajtból — hosszanti irányban — csíkokat nyomunk végig. Hámozott és vékony metéltre vágott, citrommal kezelt almával és gorombára vágott dióval a felületet meghintjük. Erre tesszük az előbbiekhöz hasonlóan a Hóvirág sajtlapokat, amelyeket a paprikás sajtkrémmel vonunk be a már leírt módon. Ennek felületét a zöld szárával együtt vékonyan felszeletelt újhagymával és néhány olajbogyóval megszórjuk. A betöltést ezután a két sajttal, illetve a két krémmel váltakozva folytatjuk. Ha az utolsó sajtlapokat is felraktuk, akkor a tortát kezünkkel enyhén lenyomkodjuk, hogy a töltelékanyag egyenletesen elosztódjon. Az egészet kívülről — oldalait is — jól kikevert körözöttel egyenletesen bevonjuk. A torta tetejét vékony, hámozatlan almacikkkel és negyed vagy fél dióbéllel felváltva mindkét hosszú oldalon feldíszítjük. A sajttortát kb. 2 óráig át hűtőszekrényben dermesztjük. Tálaláskor éles késsel, más tortához hasonló módon vágjuk fel.

A sajttorta készítéséhez gyakorlatilag bármilyen félékemény sajtot használhatunk, tölteléként pedig rokfort-, camembert-, körözött krémet egyaránt alkalmazhatunk.

Rné

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
14									15					
16			17						18			19		
	20	21			22		23		24		25			
26				27				28				29		
30			31				32				33			
34			35			36				37	38		39	
40	41					42	43				44	45		
				46	47			48		49				
50	51			52					53				54	
55		56				57			58			59		
60								61			62			
63			64		65		66			67		68	69	
70		71			72		73			74		75		76

VÍZSZINTES: 1. A megfejtés első része (zárt betűk: T. K. I.). Túl csinos férfi. 15. Leves. 16. Argon vegyjele. 17. ... Shariff. 18. Rádium vegyjele. 12. ... Dö Dö. 20. Borókapalinka. 22. Húz. 24. Fordított kettős (idegen)! 25. Keverten kel! 26. Ármádia. 27. Életművész. 29. A. A. A. 30. Mesealak. 32. Air ... 33. Nemzetközi szabvány. 34. Fordítva műveli a földet. 35. Felfogja. 37. Állóvíz. 39. Csendes zrí! 40. Gomorra társvárosa. 42. Kettős betű. 44. Morse-jelek. 46. Jótálló. 49. Kevert Tigre. 50. Astácium vegyjele. 52. Jégghokis. 54. Kicsinyítő. 55. Láb-beli. 57. Guinness része! 58. Vállalati forma. 59. Majdnem ez-az. 60. Vége — angolul. 61. Osztályba sorolás. 62. Gallium vegyjele. 63. M. D. 66. Ellenérték. 68. Egymást előző betűk. 70. Halotti megemlékezés. 74. Piszkos.

FÜGGŐLEGES: 1. Magyar főúr volt (Sámuel). 2. Betege. 3. Néma

zaj! 4. Férfinév. 5. Szeszes ital. 6. Előtt (FR). 7. Raktároz. 88. Fonetikus mássalhangzó. 9. Fél mécs! 10. Kriptá. 11. Disznóvágási lé. 12. Birkamondás! 13. Sebészeti ág. 21. Női név. 23. Wiet-... 24. ... Amin Dada. 26. A megfejtés második része (zárt betűk: H. E. M.). 27. Puzzle. 28. 24 óra. 31. Csapadék. 36. Viszolygás. 38. Férfinév. 41. Szibériai folyó. 43. Muzsika. 45. Ellenérték. 47. Becézett női név. 48. Páratlan saga. 49. Nem azt. 51. Páros kerékpár. 52. Fonetikus mássalhangzó. 53. Olasz arany. 56. Néma erdő. 59. Zsugorított fej. 61. Európai nép. 64. Előtagként megelőző. 65. Lábon van. 66. Becézett női név. 67. Spanyol úr. 69. Franciául az enyém. 71. Azonos betűk. 72. Állati férőhely. 73. Motívum. 74. Kiütés. 75. Üres séd. 76. Sport.

Beküldendő: a vízszintes 1. és a függőleges 26. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki. Előző számunkban közölt rejtveny helyes megfejtése: „Zodiákus, Rák, Kos, Skorpió, Oroszlán, Szűz, Bika, Ikrek, Vízöntő, Nyilas, Halak, Mérleg” Könyvjutalmat nyert: Hajdu István, Szökéd.

A keresztrejtvényt Takáts László készítette.